

Prof. dr hab. Magdalena Fedorowicz
Zakład Prawa Finansowego
Wydział Prawa i Administracji
UAM w Poznaniu

Poznań, dnia 28 września 2022 r.

RECENZJA

**osiągnięć naukowych oraz aktywności naukowej Pani doktor Aleksandry Nadolskiej
sporządzona w związku z ubieganiem się
o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego**

W wykonaniu uchwały nr 81/2022 Rady Dyscypliny Nauki Prawne Uniwersytetu Gdańskiego z dnia 27 czerwca 2022 roku w sprawie powołania składu komisji habilitacyjnej w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego dr Aleksandrze Nadolskiej w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki prawne oraz w związku z wyznaczeniem na recenzenta przez Radę Doskonałości Naukowej w tym postępowaniu, przedstawiam recenzję.

1. Uwagi ogólne

Stosownie do wymagań określonych w art. 219 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (tekst jedn. Dz. U. z 2022 r., poz. 574 ze zm., dalej „ustawa”) przedmiotem oceny recenzenta w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego jest ocena osiągnięć naukowych, które powinny stanowić znaczny wkład w rozwój dyscypliny.

Uwzględniając wniosek oraz przedłożony przez Panią dr Aleksandrę Nadolską wykaz publikacji naukowych i opis pozostałych dokonań naukowych oraz po zapoznaniu się z treścią publikacji przyjęto, że przedmiotem recenzji powinna być w tym postępowaniu przede wszystkim monografia naukowa wydana przez wydawnictwo, które w roku opublikowania

monografii w ostatecznej formie było ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. a. ustawy. Dodatkowo ocenie poddany został pozostały dorobek naukowy Pani Doktor, w tym artykuły naukowe opublikowane w czasopismach naukowych lub w recenzowanych materiałach z konferencji międzynarodowych. Jako podstawowe kryterium oceny osiągnięć naukowych i aktywności naukowej Habilitantki przyjęto – zgodnie z art. 219 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy – znaczny wkład w rozwój dyscypliny.

2. Ogólna sylwetka naukowa Habilitantki

Zgodnie z przedstawioną dokumentacją dr Aleksandra Nadolska tytuł magistra prawa otrzymała w 2007 r. na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego, a w 2013 r. tamże również stopień doktora nauk prawnych (dyplom nr 3730) na podstawie rozprawy doktorskiej „*Komisja Nadzoru Finansowego jako element nowej instytucjonalnej architektury nadzoru nad rynkiem finansowym w Unii Europejskiej*”. Rozprawa ta nawiązuje przedmiotowo do aktualnych zainteresowań Habilitantki, co świadczy o ciągłości prowadzonych badań. Potwierdzają to także przedstawione do oceny inne publikacje naukowe o różnym charakterze: artykuły w czasopismach, opracowania wieloautorskie, z których większość dotyczy prawa rynku finansowego.

Doktor A. Nadolska jest również absolwentką studiów podyplomowych: w zakresie Rachunkowości i Finansów na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Gdańskiego, 2008 r. oraz dotyczących Prawa własności intelektualnej i prawa nowych technologii, (Uniwersytet Gdański, Wydział Prawa i Administracji, 2020 r.). Ponadto w 2012 r. uzyskała tytuł licencjata Szkoły Wyższej Prawa i Dyplomacji w Gdyni Wydziału Finansów i Zarządzania na kierunku Finanse i Rachunkowość.

Swoją drogę naukową związała Habilitantka najpierw z Wyższą Szkołą Zarządzania w Gdańsku Wydział Informatyki i Zarządzania (stycznia 2013 r. do czerwca 2013 r.), a następnie z Wyższą Szkołą Administracji i Biznesu w Gdyni na Wydziale Prawa i Administracji oraz Wydziale Zarządzania (w Katedrze Prawa Finansowego) – od

października 2014 r. do 2021 r.

Z przedstawionej przez Habilitantkę Informacji nr 5 dołączonej do wniosku habilitacyjnego (dalej Informacja nr 5) wynika, że dr A. Nadolska nie uczestniczyła w stażu zagranicznym o charakterze naukowym czy dydaktyczno-naukowym, choć zauważyć należy, że m.in. brała udział w wielu konferencjach czy seminariach krajowych i również międzynarodowych.

Gwoli obowiązków recenzenckich odnotować należy, że – zgodnie z przedstawioną Informacją nr 5 – Habilitantka nie realizowała w referowanym okresie grantów krajowych czy zagranicznych, uzyskanych w drodze konkursów krajowych lub zagranicznych, ani nie uczestniczyła w krajowych czy międzynarodowych projektach badawczych jako wykonawca, jednak wspomnieć i pozytywnie ocenić trzeba, że realizowała współpracę badawczą w ramach tzw. innych zespołów badawczych, wśród których wymienić należy zwłaszcza aktywności: udział w pracach Doradczego Komitetu Naukowego (DKN) działającego przy Rzeczniku Finansowym, który 24.09.2019 r. DKN opublikował raport na temat nieprawidłowości na rynku finansowym; udział w projekcie Klubu Odpowiedzialnych Finansów przy Europejskim Kongresie Finansowym, czyli dorocznej konferencji organizowanej przez Europejski Kongres Finansowy w Sopocie czy także udział w Legal Team w ramach Sharing & Caring - COST Action CA16121.

Pani dr A. Nadolska uczestniczy w życiu naukowym także poprzez udział w konferencjach i seminariach naukowych. Z przedstawionej dokumentacji wynika, że aktywnie prowadzi działalność konferencyjną, w tym konferencyjną międzynarodową (4 wystąpienia przed uzyskaniem stopnia doktora nauk prawnych oraz 11 po uzyskaniu stopnia doktora nauk prawnych). Habilitantka podejmuje również aktywność popularno-naukową oraz ekspercką (tu zwłaszcza jako ekspertka wspomnianego już Europejskiego Kongresu Finansowego w Sopocie w zakresie kredytów walutowych czy Kongresu FinReg2017 oraz FinReg2021 w zakresie nadzoru finansowego). Doktor A. Nadolska jest też autorką opinii prawnych w większości dotyczących rynku finansowego, co związane jest również z wykonywaniem przez Habilitantkę zawodu radczyni prawnej. Habilitantka jest ponadto m.in. członkinią

Central and Eastern European Society for Administrative Sciences, Polskiego Stowarzyszenia Prawa Europejskiego czy Stowarzyszenia Centrum Informacji i Organizacji Badań Finansów Publicznych i Prawa Podatkowego Krajów Europy Środkowej i Wschodniej na Wydziale Prawa Uniwersytetu w Białymstoku. Doktor A. Nadolska jest również biegłą sądową z zakresu prawa rynku finansowego przy Sądzie Okręgowym w Gdańsku. Po uzyskaniu stopnia doktora nauk prawnych dr A. Nadolska jest także recenzentką prac naukowych (ponad 10 recenzji – zgodnie z przedstawioną Informacją nr 5), a także uczestniczy w pracach komitetów redakcyjnych i jako recenzentka w: „Financial Law Review” (Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego) jako członkini stałego zespołu recenzentów oraz „Finanse i Prawo Finansowe. Journal of Finance and Financial Law” (Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego) jako recenzentka. Habilitantka prowadziła także działalność dydaktyczną w zakresie wykładów i ćwiczeń, a także seminariów z prawa finansowego i prawa rynku finansowego (na różnych kierunkach i stopniach studiów) w Wyższej Szkole Zarządzania w Gdańsku na Wydziale Informatyki i Zarządzania oraz w Katedrze Prawa Finansowego WPIA Wyższej Szkoły Administracji i Biznesu w Gdyni.

3. Ocena monografii wskazanej przez Habilitantkę jako monografii naukowej stanowiącej podstawę prowadzenia postępowania habilitacyjnego

Za osiągnięcie naukowe, które powinien w dorobku posiadać Habilitant, ustawodawca uznaje między innymi monografię naukową wydaną przez wydawnictwo, które w roku opublikowania monografii w ostatecznej formie było ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. a ustawy, stanowiące znaczny wkład w rozwój określonej dziedziny. W analizowanym przypadku oba te wymagania zostały spełnione.

Monografią, o której mowa, w przypadku dorobku dr Aleksandry Nadolskiej jest opracowanie: „Soft law w regulacji rynku finansowego w Polsce: rekomendacje, wytyczne i lista ostrzeżeń publicznych KNF”, Wydawnictwo C.H.Beck, ISBN 978-83-8235-059-3, Warszawa 2021, ss. 313. Oznacza to, że zadaniem recenzenta jest w pierwszej kolejności

dokonanie wnikliwej oceny monografii, na tle całokształtu dorobku naukowego Habilitantki.

Przedłożona do oceny praca o charakterze monograficznym pt. „*Soft law w regulacji rynku finansowego w Polsce: rekomendacje, wytyczne i lista ostrzeżeń publicznych KNF*”, stanowi zauważalny wkład jej Autorki w rozwój nauki prawa rynku finansowego. Jest to praca dotycząca materii wcześniej – co prawda – poruszanych w doktrynie prawa rynku finansowego, ale w recenzowanym opracowaniu omówionych w szeroki i kompleksowy sposób z podbudową teoretycznoprawną, właściwą dla prac naukowych o charakterze monograficznym – habilitacyjnym. Zagadnienie *soft law* w regulacji rynku finansowego w Polsce stanowi atrakcyjny obszar badań ze względu na wieloaspektowość tej problematyki i jest znaczące również w wymiarze praktycznym. Wybór problematyki z dokładnym wskazaniem granic prowadzonych badań należy ocenić pozytywnie i podkreślić tak wymiar teoretyczny, jak i praktyczny badań podejmowanych w pracy, czyli analizy aktów właściwych do regulacji krajowego rynku finansowego w obszarach, które nie zostały poddane normom wiążącym prawnie. Jakkolwiek na marginesie zauważyć należy, że cecha niezupełności nie jest szczególna czy wyjątkowa wyłącznie dla prawa rynku finansowego, a dla regulacji z wielu obszarów prawa. Coraz częściej obserwowalna jest tendencja regulowania określonego wycinka spraw społeczno-gospodarczych nie tylko normami powszechnie wiążącymi, ale również *soft law*, czyli tzw. aktami prawa miękkiego. Tym samym, istotne jest uzasadnienie dla wyboru i specyfiki rynku finansowego jako przedmiotu badań w zakresie *soft law*, skoro nie tylko regulacje rynku finansowego mają ten wyjątkowy charakter. Autorka dobrze poradziła sobie z tym uzasadnieniem, wskazując, że analizuje w pracy akty *soft law* tworzone przez organy sieci bezpieczeństwa finansowego (w tym zwłaszcza KNF), podejmując trud „ubrania” tej analizy w podstawy teoretycznoprawne – analizowanych w pracy koncepcji teoretycznoprawnych m.in. H. Harta. Zresztą prawem każdego Autora jest wybór materii badawczej tak na „szerokość”, jak i na „głębokość” oraz „spięcie” tej materii tezą dowodzoną w rozprawie, co zostało spełnione w recenzowanej rozprawie.

Opracowanie liczy 313 stron. Pani doktor objęła swoimi rozważaniami obszar z zakresu prawa rynku finansowego, dotyczący aktów *soft law* wydawanych przez organy sieci

stabilności finansowej, ze szczególnym uwzględnieniem KNF i jego szczególnej roli w procesie nadzoru nad rynkiem finansowym, realizowanej za pomocą rekomendacji, wytycznych i listy ostrzeżeń publicznych. Problematyka tzw. nadzorczego *soft law* na poziomie unijnym – i w mniejszym stopniu, choć również akcentowana na poziomie krajowym – była już przedmiotem uwag przedstawicieli doktryny prawa krajowego, co oznacza pewne utrudnienie dla badacza, ale stanowi zarazem wyzwanie, aby prowadzić dyskurs w nowych warunkach regulacyjnych i warunkach znanej zmiany paradygmatu regulacyjnego na rynku finansowym. Z tego powodu nie była to łatwa materia dla badacza, który musi podjąć trud starannej analizy dotychczasowego dorobku i stanu wiedzy w badanej dziedzinie oraz dokonać wnikliwej, nowej obserwacji zachodzących przemian również przy uwzględnieniu podejścia teoretycznoprawnego, argumentując istotność i znaczenie nowych badań w kompleksowy i wszechstronny sposób. Z tego trudnego zadania Autorka wywiązała się w stopniu bardzo dobrym. Tym samym wybrane zagadnienie badawcze analizy krajowego nadzorczego *soft law* należy uznać za bardzo dobry temat monografii habilitacyjnej, wart naukowego uporządkowania.

Jako główny cel monografii habilitacyjnej Autorka wskazuje „udzielenie odpowiedzi na pytanie: jaką rolę w osiągnięciu celów nadzoru finansowego pełnią akty *soft law* KNF i czy KNF może – jako organ władzy publicznej – ponosić odpowiedzialność odszkodowawczą za działanie bądź zaniechanie w przedmiocie regulowania rynku finansowego za pomocą tego rodzaju aktów?” (s. 1 monografii). Wskazany główny cel pracy habilitacyjnej uznać należy za ciekawie sformułowany i istotny tak dla teorii, jak i praktyki.

Szkoda tylko, że Autorka nie pokusiła się w pracy o prowadzenie analiz prawno porównawczych (np. w rozdziale IV), nie wykorzystwała metody prawno porównawczej w zakresie postawionego celu badawczego rozprawy habilitacyjnej, choćby jako drobne tło prawno porównawcze, co stanowi przecież zawsze wartość dodaną, głównie w pracach habilitacyjnych. Nie można zgodzić się ze stwierdzeniem Autorki, że „komparatystyka (...) możliwa jest po szczegółowym zweryfikowaniu i opisanu krajowych rozwiązań” (s. 2 monografii). W systemach prawnych innych państw członkowskich UE (co istotne z punktu

widzenia powiązań między poziomem nadzoru unijnego a krajowego, a także powiązań między *soft law* nadzorczym unijnym, jak i krajowym) czy poza UE, istnieją różne interesujące rozwiązania dotyczące odpowiedzialności odszkodowawczej za akty nadzorcze *soft law* (np. w prawie niemieckim czy portugalskim). Trudno zgodzić się ze stwierdzeniem, zawartym na s. 3, zgodnie z którym „analizowanie różnych rozwiązań prawnych w tym względzie jest bezcelowe ze względu na umiejscowienie omawianego *soft law* wśród regulacji odnoszących się do lokalnego rynku finansowego” (s. 3 monografii). Trzeba bowiem podkreślić, że w dużym stopniu nadzorcze krajowe *soft law* jest powiązane z *soft law* nadzorczym, unijnym, stąd generalny argument o lokalnym zastosowaniu nadzorczego krajowego *soft law* nie jest do końca przekonujący. Należy jednak powtórzyć, że prawem każdego Autora/Autorki jest określenie własnych badań na tzw. „szerokość”, jak i „głębokość” w sposób, który pozwala na dokonanie ustaleń badawczych.

Autorka wyodrębnia w rozprawie dziewięć obszarów badawczych (s. 3 monografii), ujętych w formie pytań o różnym poziomie szczegółowości i trudności naukowej odpowiedzi oraz stawia cztery tezy badawcze pracy (s. 4 monografii). Konstrukcja metodologiczna pracy nie nasuwa zastrzeżeń. Na pozytywną ocenę formalną rozprawy wpływa zaproponowana tematyka pracy w powiązaniu z przyjętą przez Autorkę jej strukturą (spis treści). Konstrukcja pracy jest uporządkowana. Treść zawarta w poszczególnych rozdziałach odpowiada merytorycznie zaproponowanym tytułom rozdziałów, a następstwo poszczególnych rozdziałów jest logiczne i uzasadnione treścią poprzedzających rozważań.

Od strony redakcyjnej praca napisana jest starannie i poprawnie. Wywody Autorki są uporządkowane, prowadzone w sposób zrozumiały, co pozwala ocenić pracę jako spójny wywód naukowy. Autorka zasadniczo dobrze wykorzystywała dobraną literaturę naukową, w tym literaturę obcojęzyczną. Całość przywołanej literatury, a także orzecznictwo, zostały wykorzystane właściwie, w szczególności dla skomentowania stawianych w opracowaniu tez. Drobną uwagę należy zgłosić jednak do szczególnie istotnego przypisu nr 36 i uzasadnienia znaczenia i ważności tematu rozprawy w zestawieniu z fundamentalną i pierwszą kompleksową w prawie rynku finansowego pracą w Polsce na temat *soft law* jako

funkcjonalnego źródła publicznego prawa bankowego Pana Profesora R. Kaszubskiego. Przypis ten powinien w mojej ocenie znaleźć się w głównym tekście pracy, gdyż merytorycznie i konstrukcyjnie, a także metodologicznie Autorka uzasadnia w nim dobór i podejście do problematyki *soft law* – jak wskazuje – odmienne od podejścia analizowanego w monografii Pana Profesora R. Kaszubskiego. Należy również zauważyć, że w wielu miejscach pracy, np. s. 114, 115 Autorka konstruuje nadmiernie rozbudowane przypisy, które z racji polemiki czy istoty wyводу dla myśli głównych pracy, powinny zostać umiejscowione właśnie w tekście głównym pracy.

Habilitantka posługuje się głównie metodą dogmatyczną, historyczną i ogólno-teoretyczną. Zastosowanie wskazanych metod należy ocenić pozytywnie.

Podniesione powyżej elementy oceny (jednoznacznie pozytywnej) opracowania monograficznego mają istotne znaczenie, jednak o jej walorach jako pracy naukowej, decyduje szczegółowa ocena merytoryczna. Jak wynika z wcześniejszych uwag, określony cel i zakres badań realizują tytuł pracy. Sformułowany zestaw pytań i problemów badawczych, o różnym zakresie i stopniu trudności, na które w trakcie prowadzonej analizy Autorka poszukuje odpowiedzi, uznać należy za prawidłowy i interesujący.

Pani dr Aleksandra Nadolska, kontynuując badania nad krajowym *soft law*, słusznie z jednej strony stawia pytania o charakter prawny tych aktów, ich skutki, rolę i znaczenie dla szeroko pojętego rynku finansowego, zasadnie koncentrując się na rekomendacjach, wytycznych i ostrzeżeniach publicznych KNF. Z drugiej strony natomiast podejmuje dyskusję na temat odpowiedzialności KNF za wydawane rekomendacje i wytyczne (co uznać należy za bardzo ciekawy wątek Jej dociekań naukowych). Istotny jest sposób rozumienia aktów *soft law* przez Autorkę, co przybliżone zostało w monografii na s. 17 w przypisie 36, w który podano, że: „(...) *soft law* kwalifikować trzeba przede wszystkim jako akty prawa wiążące co do określonego skutku, będące źródłem praw i obowiązków uczestników rynku finansowego, immanentnie powiązane z przepisami normatywnymi, które najczęściej uzupełniają i interpretują”. Ponadto, akty te wykorzystywane są do osiągnięcia ustawowego celu nadzoru finansowego. Przy czym cechą nowości wskazanego

twierdzenia odnosić należy do krajowych aktów *soft law* jako aktów wiążących co do skutku i analizowanych z perspektywy celów nadzoru. Cechy *soft law* jako aktów interpretujących i uzupełniających przepisy rynku finansowego były już bowiem przedmiotem uwag w doktrynie. Głównym zatem osiągnięciem Habilitantki staje się po pierwsze, przedstawienie analiz dotyczących charakteru prawnego krajowego *soft law* KNF traktowanego jako akty wiążące co do skutku, a także realizujące cele nadzoru finansowego oraz po drugie, pogłębionej analizy na temat zagadnienia wpływu aktów *soft law* KNF na zakres odpowiedzialności odszkodowawczej KNF. W ramach tego ostatniego szczególnie ciekawie i oryginalnie rysują się wywody Autorki zawarte w rozdziale IV pracy.

Rozprawa habilitacyjna składa się z czterech rozdziałów. Pani dr Aleksandra Nadolska rozpoczyna (rozdział I) rozważania od prezentacji ogólnych reguł, zasad i standardów autonomicznego prawa rynku finansowego ze szczególnym uwzględnieniem problematyki *soft law* rynku finansowego co do metod, podstaw oraz m.in. skutków ich tworzenia. Wskazane zagadnienia, rekonstruowane przez Autorkę w ślad, a czasami w polemice, za przedstawicielami doktryny prawa rynku finansowego, a odnoszące się do kwestii pojęciowych, w tym zwłaszcza przedstawienie genezy pojęcia „*soft law*”, pozwalają na uporządkowanie terminologii, którą Autorka zasadniczo konsekwentnie posługuje się w pracy.

Autorka wyczerpująco, przekonująco i interesująco, a także nowatorsko odnosi się w tym rozdziale do zagadnień teoretyczno-prawnych oraz filozoficzno-prawnych, starając się stworzyć podbudowę do analiz prowadzonych w rozprawie, odnosząc się do przybliżanych w rozprawie koncepcji teoretyków i filozofów prawa. Jest to ciekawy zabieg, może tylko niepotrzebnie dokonany przez Habilitantkę w dość mocnej narracji opisowej przypomnienia poglądów m.in. H. Harta, G. Radbrucha czy R. Dworkina, zamiast od razu, analitycznego zaaplikowania ustaleń wskazanych badaczy do prowadzonych rozważań na temat prawa rynku finansowego. Te rozważania w części właściwej – odnoszone już bezpośrednio do prawa rynku finansowego – cechuje element oryginalności, nowatorskości i dobrze się stało,

że rozważania ta znalazły swój wyraz w tym nader potrzebnym i interesująco napisanym rozdziale I.

Autorka słusznie też opisuje w tym rozdziale bardzo obecnie popularne, nie tylko na gruncie prawa rynku finansowego, zjawisko autonomizacji prawa, poświęcając – również zasadnie – dużo uwagi pojęciu harmonizacji. Pojawia się również w tym rozdziale przypomnienie dotyczące znanego w doktrynie zjawiska „przenikania się” w prawie rynku finansowego elementów prawa publicznego i prywatnego, tworzących swoistą interferencję w tym obszarze prawa, której normatywnym mianownikiem stała się stabilność finansowa. Gwoli ścisłości należy podkreślić, że to nie tylko prawo rynku finansowego tworzy obecnie ten specyficzny obszar przenikania się norm publicznych i prywatnych. To wzajemne oddziaływanie sfer – publicznej i prywatnej – widoczne jest w wielu obszarach prawa. Rozdział ten jest potrzebnym, zgrabnym, terminologicznym wprowadzeniem do dalszych rozważań prowadzonych przez Autorkę. Ustalenia z rozdziału I stanowią dobrą podbudowę dla dalszych ustaleń i świadczą o wiedzy Habilitantki w zakresie poruszanej problematyki.

W rozdziale II Autorka przybliżyła instrumenty nadzoru *sensu largo* KNF w postaci aktów prawa miękkiego (rekomendacje i wytyczne) oraz czynności materialno-techniczne (lista ostrzeżeń publicznych) wykorzystywane do osiągnięcia ustawowego celu nadzoru finansowego, a adresowane odpowiednio do podmiotów nadzorowanych oraz konsumentów (klientów) usług finansowych. Interesujące są uwagi Autorki dotyczące kwalifikacji zwłaszcza rekomendacji (s. 113 i n.) i wytycznych KNF oraz ich charakteru prawnego, wokół którego dyskusja w doktrynie toczy się od wielu już lat. Uwagi w tym rozdziale prezentuje Autorka w szerszym kontekście problematyki pojęcia „niewładczych form działania KNF” i jego zakresu, a także zasadności posługiwania się określeniem „niewładczych” wobec niektórych form działania KNF. Ciekawe są te rozważania Autorki, w których podejmuje Ona próbę udzielenia odpowiedzi na pytanie o skutki niezastosowania się adresatów do norm *soft law* (s. 110, 111 i n.). Z naukowego punktu widzenia uwagi te są interesujące jako „głos” w trwającej od lat dyskusji na ten temat. Dlatego – zdaniem recenzentki – rozważania te należy potraktować przede wszystkim jako wyraz potrzebnego, naukowego poszukiwania

optymalnego rozumienia charakteru prawnego *soft law* i funkcji *soft law* dla prawa rynku finansowego. Rozważania objęte treścią rozdziału II opracowania zasługują na pozytywną ocenę. Niewątpliwą zasługą Pani Doktor jest propozycja szerokiego ujęcia materii rekomendacji i wytycznych oraz listy ostrzeżeń KNF (z dokładnym zestawieniem treściowym tych instrumentów) i trafne wskazanie podstawowych problemów związanych z charakterem prawnym krajowego *soft law*.

Materię objętą treścią rozdziału III stanowi status prawny KNF, po zmianie obowiązującej od 2019 r. Za szczególnie interesujące w tym rozdziale należy uznać prowadzone przez Habilitantkę analizy przepisów prawa i orzecznictwa dotyczące KNF jako szczególnego organu administracji publicznej oraz jako organu państwowej osoby prawnej i w końcu – organu władzy publicznej. Dochodzi Ona do wniosku, który należy uznać za trafny, że zmiany w zakresie struktury organizacyjnej KNF mają pierwszorzędne znaczenie jedynie na gruncie cywilnoprawnym, w kwestiach proceduralnych (s. 193 i 194). Autorka pokusiła się o sformułowanie własnych wniosków w oparciu o rzetelnie przeprowadzoną interpretację przepisów prawa, wskazując na istotę zmian po 2019 r. Rozważania prowadzone w tym potrzebnym rozdziale stanowiły niejako preludium do najbardziej ciekawego i twórczego rozdziału pracy – rozdziału czwartego. Rozważania objęte tym rozdziałem monografii, jak i sformułowane wnioski, wskazują, że dla Habilitantki materia ta jest bardzo dobrze rozpoznana i istotna w dotychczas prowadzonych badaniach.

W rozdziale IV Autorka przedstawiła ramy prawne, zakres i przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej *ex delicto* KNF za szkody powstałe na rynku finansowym w związku z wydaniem uchwał (rekomendacji i wytycznych) bądź wpisem na listę ostrzeżeń publicznych KNF. Rozdział ten recenzentka uznaje za zdecydowanie najlepszy w całej pracy i niosący ze sobą największy ładunek nowości teoretyczno-naukowej i praktycznej. Sporządzenie tego rozdziału wymagało od Autorki pogłębionej wiedzy z zakresu prawa cywilnego i umiejętnego jej włączenia do rozważań prawnorynkowych i teoretycznych przedstawionych w monografii.

Rozdział ten wyróżnia pogłębiona analiza i ciekawe wnioski, także w kontekście

celów rozprawy habilitacyjnej. Autorka posiłkując się doktryną i orzecznictwem (choć w odniesieniu do opisu sprawy *Peter Paul* nie była potrzebna tak szczegółowa narracja opisowa w zakresie cytowań obszernych fragmentów, m.in. s. 258 i 259), ale przede wszystkim samodzielnie interpretując przepisy prawa, formułuje interesujące wnioski w zakresie ram prawnych odpowiedzialności odszkodowawczej *ex delicto* KNF za szkody powstałe w związku z wydaniem uchwał (rekomendacji i wytycznych) bądź wpisem na listę ostrzeżeń publicznych KNF. Dobrze się stało, że Autorka rozpoczęła rozważania w tym rozdziale od analizy koncepcji odpowiedzialności władzy publicznej w ujęciu historycznym, przedstawiła analizy na tle art. 77 Konstytucji RP oraz dokonała ustaleń związanych z wykładnią pojęcia „niezgodności z prawem działania lub zaniechania organu władzy publicznej”. Autorka przyjmuje m.in. w tym rozdziale, zwłaszcza w obrębie realizacji nadzoru publicznego w prawie rynku finansowego koncepcję bezprawności *sensu largo* jako sprzeczności nie tylko z prawem pozytywnym, ale i z zasadami współżycia społecznego (s. 241 i n.). Jest to najciekawszy wywód w całej pracy, zbierający dotychczasowe ustalenia doktryny prawa rynku finansowego i głównie prawa cywilnego w jedną całość. Pogląd Autorki o możliwości włączenia *soft law* w rozważania nad art. 77 Konstytucji RP w zw. z art. 417 ust. 1 kc jest bardzo interesujący. Wywołuje on dalsze refleksje i pytania, czy – w praktyce interpretacja szeroka może stanowić pewne zagrożenie – przy pokusie nadmiernie rozszerzonej interpretacji – rozchwiania systemu źródeł prawa, a z drugiej strony, czy istnieje też ryzyko nadmiernego „otwarcia” się prawa deliktowego przy podejściu do konstruowania roszczeń odszkodowawczych z perspektywy art. 2 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym. Materia ta w znacznej części została poruszona w rozdziale IV pracy.

Propozycja dr A. Nadolskiej jest interesująca tak teoretycznie, jak i praktycznie. Skoro akty *soft law* mają być również uwzględniane przez sądy w celu rozstrzygnięcia zawisłych przed nimi sporów (pkt 71 uzasadnienia orzeczenia TSUE z 15.07.2021 r. sprawa C-911/19, ECLI:EU:C:2021:599), to wskazane w tym wyroku „uwzględnianie” *soft law* rozumieć można jako akt pomagający w rekonstrukcji przepisów prawa (ujednoczeniu rozumienia czy stosowania, konkretyzacji) i tworzonego wzorca ocenego, np. nadzorczego (gdzie *soft law*

byłoby w rzeczywistości „współstosowane” z przepisami prawa dla rekonstrukcji tego wzorca, rekonstrukcji normy do zastosowania w konkretnej sytuacji czy także rekonstrukcji podstawy roszczenia odszkodowawczego), a dość karkołomne byłoby uznanie (m.in. z uwagi na konstrukcję systemu źródeł prawa w Polsce) *soft law* za wyłączną podstawę rozstrzygania sporów. Wadliwe *soft law* czy brak *soft law* wymaganego z uwagi na zapewnienie stabilności finansowej albo nazbyt często niezasadnie zmieniane *soft law* rozpatrywane jednak zawsze z perspektywy normatywnie wyrażonych celów nadzoru i zawsze powiązanych z nimi przepisów prawa – w sytuacjach, gdzie bez *soft law* nie można zrekonstruować wiążącej normy prawnej mającej zastosowanie w konkretnym przypadku, może wyznaczać kierunek myślenia o współczesnym *soft law* – również w kategoriach odpowiedzialności deliktowej, zwłaszcza przy uwzględnieniu pojęcia bezprawności *sensu largo*. Powstaje jednak akademicko-teoretyczna (bo w praktyce kontroli dokonają sądy) refleksja wiązana z eliminacją ewentualnych możliwych przecieży zagrożeń nadużywania szerokiej interpretacji – przy braku ustalenia stabilnych modelowych granic takiego podejścia – co mogłoby zaistnieć w sytuacji uznania, że przecieży w konsekwencji każdy akt *soft law* uznany za wadliwy czy sprzeczny z prawem wiążącym, bo niemieszczący się w art. 2 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym, stałby w sprzeczności ze sformułowanymi tamże dość ogólnie celami nadzoru. Istniałaby być może w tym przypadku (nadmiernego korzystania z art. 2 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym) potrzeba dookreślenia granic takiego podejścia, choć zasadniczo granice te wyznaczone są analizowanymi przez Autorkę przesłankami odpowiedzialności odszkodowawczej.

Nade wszystko jednak KNF ma zapewniać stabilność finansową na rynku i skuteczną ochronę wszystkim jego uczestnikom, z którego to założenia Autorka słusznie wychodzi w swoich wywodach. Podobnie trafna jest uwaga Autorki, że „im większa władza, tym większa odpowiedzialność” s. 308 rozprawy, która w ocenie recenzentki stanowi słuszne uzasadnienie dla podjęcia problematyki badawczej pracy i prowadzenia dyskusji na ten temat. Warto też zwrócić uwagę, że sformułowanie w wyroku TSUE, iż akty *soft law* „mają być również uwzględniane” wyznaczało – przynajmniej jak na razie – kierunek myślenia o *soft law*.

„Uwzględnianie” to wciąż jednak nie „obowiązywanie”, a pomoc w pełnej rekonstrukcji normy prawa wiążącego. Autorka widzi w pracy te zależności i odważnie formułuje dalsze wnioski. Już od dawna przecież istnieje w prawie rynku finansowego, zwłaszcza w sferze praktyki, potrzeba uporządkowania *soft law* i odpowiedzialności za wydawane *soft law* nadzorcze, a propozycja dr A. Nadolskiej z pewnością przyczyni się do pogłębionej dyskusji na ten temat i tę „palącą potrzebę” odważnie realizuje, nadając nowy doktrynalny wymiar pojęciu „uwzględniania” *soft law* jako *sui generis*, specyficznego źródła prawa rynku finansowego.

Można argumentować i zasadnie twierdzić, że teoretycznie i zasadniczo praktycznie możliwe jest przyjęcie, iż dla pełnej rekonstrukcji podstawy prawnej, służącej do konstrukcji ewentualnego roszczenia odszkodowawczego, obok prawa powszechnie wiążącego, niezbędnym wyjaśniającym czy konkretyzującym dopełniaczem stają się akty *soft law* jako wypełniające treść zasad współżycia społecznego i ponadto dyrektywy celowościowej, wywodzonej z art. 2 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym. Nie jest to zresztą wywód i idącą w ślad za tym konstrukcja właściwa wyłącznie dla prawa rynku finansowego, bowiem w doktrynie głównie prawa cywilnego są liczne prace, w których przesłanka bezprawności ujmowana jest szeroko jako działanie lub zaniechanie sprzeczne nie tylko z przepisami prawa, lecz także z zasadami współżycia społecznego, normami moralnymi bądź obyczajowymi, a np. zasady deontologiczne uznawano za wypełniające pojęcie „zasad współżycia społecznego”, bo i słusznie wskazuje się na „pluralistyczny” sposób rozumienia tej bezprawności. W doktrynie prawa cywilnego, z której korzysta Habilitantka, obowiązuje też pogląd, zgodnie z którym, jeśli określony akt prawny regulujący kompetencje organów władzy publicznej odsyła do kryteriów pozaprawnych, tj. klauzul generalnych, norm obyczajowych, standardów właściwego postępowania, to klauzule te mogą też stanowić kryterium oceny bezprawności.

Za trafne uznać należy przychylenie się Autorki w zakresie *soft law* do wyrażonego w literaturze poglądu dotyczącego konieczności posługiwania się materialnoprawnym a nie formalnoprawnym rozumieniem aktu, co – *a casu ad casum* – może mieć zastosowanie także

do aktów *soft law* przy wykazywaniu ich normatywnego charakteru.

Rozważania zawarte w rozdziale IV pracy, mimo poczynionych uwag – głównie natury konkretyzującej – stanowią jednak wyraz prawdziwej akademickiej refleksji, debaty i dyskursu oraz odwagi przedstawiania w pracach naukowych oryginalnych i ciekawie uzasadnionych poglądów. Trzeba podkreślić, że uwagi polemiczne, czy postulaty pogłębienia przez Autorkę rozważań w przyszłości – głównie w sferze prawa konstytucyjnego – w niczym nie umniejszają jednoznacznie pozytywnej oceny rozprawy habilitacyjnej, a są jedynie wyrazem naukowego dyskursu i stanowią właśnie o wartości pracy, z racji jej nowatorskości, wielopłaszczyznowości i interdyscyplinarności.

Całość opracowania wieńczą interesujące *Wnioski* obejmujące uwagi i ustalenia z poszczególnych rozdziałów w odniesieniu do postawionych i zaprezentowanych we *Wprowadzeniu* tez naukowych.

Osiągnięciem dr A. Nadolskiej jest zatem bez wątpienia pogłębiona, usystematyzowana i rzetelnie przeprowadzona analiza krajowych instrumentów *soft law*, ich roli i znaczenia dla prawa rynku finansowego. Drugim wymiernym osiągnięciem dr A. Nadolskiej jest przedstawienie propozycji analizy ram prawnych odpowiedzialności odszkodowawczej *ex delicto* KNF, zawartej w ciekawym rozdziale IV pracy.

Cenne – i zresztą podnoszone już wcześniej w doktrynie i debacie środowiskowej przez naukowców i praktyków – są również postulaty Autorki dotyczące wyodrębnienia sądu w sprawach rynku finansowego, przez Autorkę nazwanego sądem ds. ochrony stabilności finansowej. Zgodzić należy się, co do zasady, z uwagami Autorki dotyczącymi *soft law* nadzorczego w zakresie jego kluczowej roli w procesie tworzenia i stosowania prawa rynku finansowego. Wartościowe są refleksje Autorki dotyczące rekomendacji, wytycznych i listy ostrzeżeń publicznych KNF, które stały się w tej monografii przedmiotem kompleksowej analizy. Interesującym fragmentem rozważań Autorki było dokonanie weryfikacji przedmiotowo-funkcjonalnej rekomendacji i wytycznych KNF oraz Jej uwagi dotyczące roli listy ostrzeżeń publicznych KNF. Podobnie twórcze i ciekawe naukowo są uwagi Autorki dotyczące ujęcia bezprawności działania i zaniechania KNF, ocenianej nie tylko jako

niezgodności z prawem wiążącym, ale również jako niezgodności z *soft law* poprzez odniesienie się do konstrukcji zachowań niezgodnych z przepisami prawa i zasadami współżycia społecznego czy zasadami prawa rynku finansowego. Autorka założyła w swej celowościowej wykładni m.in., że działanie bezprawne KNF w analizowanym przez Nią w pracy zakresie może polegać na wydaniu rekomendacji bądź wytycznych niezgodnie z ustawowym celem albo na wydaniu rekomendacji bądź wytycznych zawierających treści sprzeczne z prawem wiążącym. Założenie to ilustruje rozliczne funkcje przypisywane w doktrynie *soft law* nadzorczemu, w tym także wcześniej konstruowanej już w nauce doktrynalnej propozycji naukowej analizowania *soft law* jako instrumentu zaliczanego do *governance*, do której w mniejszym stopniu odniesiono się w pracy.

Interesujące, ale wymagające jeszcze dalszej refleksji są ciekawe postulaty *de lege lata* i *de lege ferenda* sformułowane przez Autorkę w końcowej części pracy.

I jakkolwiek bronić trzeba uwagi Autorki, że akty *soft law* są obecnie najważniejszą sferą działania administracji publicznej (choć wskazując na marginesie: powoli, analizując najmłodsze regulacje rynkowe na poziomie UE, co skutkuje następnie przyrostem lub eliminacją aktów *soft law* na poziomie krajowym, obserwuje się też ostatnio mocny powrót do formy rozporządzenia, do BTS-ów i RTS-ów niż wykorzystywania aktów *soft law*), to już stwierdzenie Autorki, że „akty *soft law* są najbardziej władczą sferą działania administracji publicznej”, którym posłużono się np. w autoreferacie, należy uznać jednak za przejaw nadmiernego skrótu myślowego, wiążanego zapewne z przedstawioną przez Autorkę w pracy analizą form działania KNF, które odnoszone są nie do komponentu formalnego (bo akty *soft law* nie są władcze, a kształt art. 87 Konstytucji RP normuje zamknięcie systemu źródeł prawa powszechnie wiążącego w RP), a do wymiaru praktycznego materialnego komponentu prawa (s. 17 autoreferatu i s. 245 monografii). Sformułowanie to, znając prace Autorki, odczytuję bardziej jako wyraz Jej mocnego zaangażowania w badania naukowe i antycypującą myśl o zdecydowanej zmianie sposobu myślenia o krajowym *soft law*, którego admiratorką jest przecież nie tylko Autorka.

Wartość merytoryczną recenzowanej pracy ocenić należy wysoko, a sformułowane w

niniejszej recenzji uwagi i stwierdzenia – w ramach komentarza pewnych treści oraz polemiki z Autorką – mają, jak należy podkreślić, charakter naukowej dyskusji i są wyrazem możliwości rozważenia ich przez Autorkę, a także – być może – ich mocniejszego zaakcentowania w kolejnych etapach dowodzenia empirycznej i teoretycznej aplikowalności przedstawionych zagadnień, w dalszej naukowej drodze Habilitantki.

Konkludując, przedstawiona do recenzji książka jest wartościową rozprawą habilitacyjną, zawierającą wiele ciekawych, ważnych i odważnych analiz prowadzonych w oryginalnej narracji, uwzględniającej miejscami także elementy nurtu *law&economics*, co zwiększa dodatkowo naukową atrakcyjność tej pozycji publikacyjnej i stanowi o znacznym wkładzie Autorki w rozwój prawa rynku finansowego.

4. Ocena pozostałego dorobku naukowego

Dorobek naukowy Pan dr Nadolskiej, poza wskazanym opracowaniem monograficznym, liczy po doktoracie ponad 40 pozycji i zawiera publikacje naukowe w czasopismach, monografie współautorskie, rozdziały w opracowaniach zbiorowych, redakcje oraz opracowania (ogółem w dorobku naukowym Pani dr A. Nadolskiej znajduje się ponad 50 pozycji, w tym 9 publikacji przed uzyskaniem stopnia doktora nauk prawnych oraz ponad 41 po uzyskaniu stopnia doktora nauk prawnych, a ponadto 2 opracowania znajdują się w druku). Doktor A. Nadolska jest dodatkowo Autorką 4 pozycji publikacyjnych o charakterze popularnonaukowym. Jest to zatem dorobek różnorodny i wystarczający, w opinii recenzentki, do oceny jakości prowadzonych badań, aktualności oraz wpływu na rozwój nauki. Te wymagania dorobek dr A. Nadolskiej spełnia.

Przedstawiony do oceny dorobek Habilitantki koncentruje się wokół czterech zasadniczych zagadnień badawczych, które łączy ich odniesienie do prawa rynku finansowego. Należy przy tym podkreślić, że Autorka opiniowanych publikacji podejmuje w swych analizach zagadnienia z zakresu prawa publicznego i prawa prywatnego. Zagadnienia objęte badaniami, to często zagadnienia występujące na styku prawa publicznego i prawa prywatnego, co jest charakterystyczne zwłaszcza dla prawa rynku finansowego. Doktor A. Nadolska wyszczególnia w ramach pozostałego dorobku następujące nurty badawcze,

właściwe dla przedstawicieli prawa rynku finansowego, w obrębie których i Habilitantka umiejscawia swoje badania, wymieniając je w następującej kolejności: instytucja nadzoru finansowego w sieci bezpieczeństwa finansowego; regulacja nadzorcza rynku finansowego; prawo rynku finansowego jako odrębna gałąź prawa; ochrona konsumentów (klientów) na rynku finansowym. Przyjąć należy, że zaproponowane wyodrębnienie obszarów miało na celu podkreślenie ukierunkowania badań i wskazanie zagadnień w ramach prawa rynku finansowego, tworząc dla dr A. Nadolskiej wyznacznik Jej naukowych zainteresowań.

Pierwszy ze wskazanych obszarów, to instytucja nadzoru finansowego w sieci bezpieczeństwa finansowego. W ramach tego obszaru badawczego za istotne uznać należy te opracowania, które dotyczą krajowej sieci stabilności finansowej ze szczególnym uwzględnieniem krajowego organu nadzoru. Ten wątek badawczy jest zresztą szczególnie eksponowany przez dr A. Nadolską już od rozpoczęcia studiów doktoranckich, których zwieńczeniem była praca doktorska zatytułowana *Komisja Nadzoru Finansowego jako element nowej instytucjonalnej architektury nadzoru nad rynkiem finansowym w Unii Europejskiej* (2013), następnie opublikowana w zaktualizowanej i unowocześnionej wersji pt. *Komisja Nadzoru Finansowego w nowej instytucjonalnej architekturze europejskiego nadzoru finansowego* (Wolters Kluwer, ISBN 978-83-264-3337-5, Warszawa 2014). Do prac mieszczących się w tym nurcie, zaliczyć należy prace: *Model nadzoru opartego na ocenie ryzyka na przykładzie doświadczeń Financial Services Authority w ramach struktury Arrow*, „Monitor Prawa Bankowego” 2011, nr 6(07), s. 51-62; *Podjęcie sektorowe w strukturach europejskiego nadzoru finansowego* [w:] „Europeizacja publicznego prawa gospodarczego” pod red. H. Gronkiewicz-Waltz, K. Jaroszyńskiego, Warszawa 2011, s. 421-430 czy *Status prawny Komisji Nadzoru Finansowego* [w:] „ANNALES Universitatis Mariae Curie-Skłodowska. Sectio H OECONOMIA” VOL. XLV.2, Lublin 2011, s. 129-139, jak i m.in *O efektywności zintegrowanego nadzoru nad rynkiem finansowym w Polsce* [w:] „System prawnofinansowy. Prawo finansowe wobec wyzwań XXI wieku” pod red. J. Glinieckiej, E. Juchniewicza, T. Sowińskiego, M. Wróblewskiej, Gdańsk – Nynnesham – Sztokholm 2013, s. 339-348). Wskazane prace stanowią jednak dorobek przed uzyskaniem stopnia doktora nauk

prawnych, dlatego nie będą w tym miejscu wnikliwiej analizowane, skoro były już przedmiotem naukowej refleksji ocennej. We wskazanym nurcie mieszczą się również prace sporządzone po uzyskaniu stopnia doktora nauk prawnych, a należą do nich: *Europejska Unia Bankowa – początek europeizacji regulacji i nadzoru finansowego*, „Monitor Prawa Bankowego” 2016, nr 10(71), s. 68-79; *Granice europeizacji regulacji i nadzoru nad rynkiem finansowym UE*, „Zeszyty Prawnicze Biura Analiz Sejmowych Kancelarii Sejmu” 2016, nr 1(49)-2016, s. 44-55) czy *Nakładanie przez Komisję Nadzoru Finansowego kary pieniężnej na podmioty rynku finansowego*, „Monitor Prawa Bankowego” 2020, nr 07-08(116-117), s. 45-63; *Lista ostrzeżeń publicznych Komisji Nadzoru Finansowego a zaufanie do podmiotów rynku finansowego* [w:] „Manipulacje i oszustwa na rynku finansowym. Perspektywa konsumenta. Wykrywanie, przeciwdziałanie, zapobieganie” pod red. A. Jurkowskiej-Zeidler, E. Rutkowskiej-Tomaszewskiej, A. Wiktorow, J. Monkiewicza, Warszawa 2020, s. 403-423); *FinTech jako nowy paradygmat regulacji i nadzorowania jednolitego rynku finansowego UE* [w:] „E-sąd. E-finance. E-praca” pod red. K. Flagi-Gieruszyńskiej, J. Gołaczyńskiego, D. Szostek, Warszawa 2020, s. 133-151; *Źródła regulacji i nadzoru nad bankami funkcjonującymi na rynku finansowym Unii Europejskiej – zagadnienia prawnoporównawcze w kontekście analizy trylematu finansowego*, „Bezpieczny Bank” 2017, nr 1(66), s. 9-31) czy nawiązujące do tematu monografii habilitacyjnej opracowanie *Odpowiedzialność odszkodowawcza Komisji Nadzoru Finansowego – wstępna analiza na gruncie art. 417 k.c.*, „Monitor Prawa Bankowego” 2021, nr 4(125), s. 68-82. Wskazane opracowania są interesującymi artykułami i ciekawym „głosem” w toczonej od dłuższego już czasu w doktrynie prawa rynku finansowego dyskusji na temat nadzoru finansowego, jego najbardziej optymalnej regulacji i sieci bezpieczeństwa finansowego.

Jako kolejny, drugi, obszar zainteresowań naukowych Habilitantka wskazuje zagadnienie regulacji nadzorczej rynku finansowego. W ramach tego nurtu zagadnień wskazać trzeba prace, w których Autorka interesująco analizuje elementy składowe regulacji nadzorczej na rynku finansowym, wpisując się także w ciekawy sposób w dyskusję prowadzoną od dłuższego czasu w doktrynie na temat granic europeizacji prawa rynku

finansowego oraz granic regulacji nadzorczych. Do tego trzonu zagadnień należą m.in. prace: *Granice europeizacji regulacji i nadzoru nad rynkiem finansowym UE* („Zeszyty Prawnicze Biura Analiz Sejmowych Kancelarii Sejmu” 2016, nr 1, 2016, s. 44-55); *Kreatywność kontrolowana, czyli nadzór nad rynkiem finansowym na styku innowacyjności i reglamentacji państwowej po kryzysie w latach 2007 – 2009* [w:] „Gospodarka. Nowe perspektywy po kryzysie”, red. M. Kalinowski, M. Pronobis, Warszawa 2010, s. 57-70.

W ramach trzeciego obszaru wskazanego przez dr A. Nadolską, jako Jej obszar zainteresowań naukowych należy zagadnienie prawa rynku finansowego jako odrębnej gałęzi prawa. Zagadnienie to zostało zainicjowane i było już analizowane wcześniej w literaturze przedmiotu bardzo intensywnie przez przedstawicieli doktryny prawa rynku finansowego i prawa finansowego. Tym bardziej cieszy fakt, że również Habilitantka jako aspirująca badaczka zabiera „głos” w tej ważnej dyskusji, rozpoczętej i prowadzonej przez wybitnych znawców prawa rynku finansowego, twórców i inicjatorów takiego właśnie podejścia do prawa rynku finansowego (m. in. prace Pani Profesor E. Fojcik-Mastalskiej, Pana Profesora C. Kosikowskiego, Pana Profesora Z. Ofiarskiego, Pani Profesor A. Jurkowskiej-Zeidler). Do tego obszaru należą następujące prace dr A. Nadolskiej: *Wstęp do ekonomicznej analizy prawa rynku finansowego* (w: „Zmiany na rynku finansowym w dobie kryzysu” red. M. Lemonnier, S. Kisiel, M. Mariański, Olsztyn 2016, s. 33-36); *Faktyczna Unia Gospodarcza i Walutowa – dokąd zmierza europejska (dez)integracja poprzez prawo?* („Zarządzanie i Finanse. Journal of Management and Finance” 2017, nr 4, vol. 15, s. 61-85); *Nowy wymiar orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sferze prawa rynku finansowego (rozważania na przykładzie podstaw prawnych decyzji Europejskich Urzędów Nadzoru)* [w:] „XXV lat przeobrażeń w prawie finansowym i prawie podatkowym – ocena dokonań i wnioski na przyszłość” pod red. Z. Ofiarskiego, Szczecin 2014, s. 785-794; *O charakterze prawnym decyzji Europejskich Urzędów Nadzoru – rozważania w kontekście sprawy Pringle C-370/12 oraz sprawy C-270/12*, „Zeszyty Prawnicze Biura Analiz Sejmowych Kancelarii Sejmu” 2014, nr 1, s. 11-26) czy napisany wspólnie i pod auspicjami Pani Profesor A. Jurkowskiej-Zeidler *Wykład prawa rynku finansowego – skrypt dla*

MA

studentów (Gdańsk 2017), rozdziały I-III, stanowiący pierwszy spisany wykład do prawa rynku finansowego.

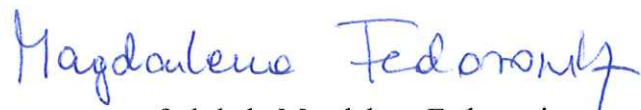
Czwarty nurt zainteresowań badawczych Habilitantki koncentruje się wokół problematyki szeroko komentowanej w doktrynie prawa rynku finansowego, prawa finansowego i również – prawa cywilnego, czyli ochrony konsumentów (klientów) na rynku finansowym. Autorka umiejętnie łączy w tym nurcie wątki ochrony konsumentów (klientów) na rynku finansowym z nadzorem finansowym typu *Twin Peaks*. Publikacjami wyrażającymi te badania są: *Lista ostrzeżeń publicznych Komisji Nadzoru Finansowego a zaufanie do podmiotów rynku finansowego* [w:] „Manipulacje i oszustwa na rynku finansowym. Perspektywa konsumenta. Wykrywanie, przeciwdziałanie, zapobieganie” pod red. A. Jurkowskiej-Zeidler, E. Rutkowskiej-Tomaszewskiej, A. Wiktorow, J. Monkiewicza, Warszawa 2020, s. 403-423; *Konsument i klient na rynku usług finansowych. Problem zakresu podmiotowego ochrony na rynku finansowym* [w:] „Ochrona konsumenta na polskim i międzynarodowym rynku finansowym” pod red. J. Monkiewicza, E. Rutkowskiej-Tomaszewskiej, Warszawa 2019, s. 52-71. Treść opublikowanych opracowań świadczy o szerokim spektrum zainteresowań naukowych Habilitantki, interdyscyplinarności podejmowanych badań naukowych, konsekwencji i umiejętnego łączenia ujęcia teoretycznego z praktyczno-dogmatycznym.

Wskazane powyżej opracowania charakteryzuje dojrzałość prowadzonych badań i wnikliwość Autorki w prowadzonych analizach, co pozwala uznać, że opracowania te, jak i pozostała aktywność naukowa Habilitantki – stanowią o Jej istotnej aktywności naukowej i Jej znacznym wkładzie w rozwój nauki prawa rynku finansowego.

Konkluzja

Biorąc pod uwagę powyższe, a w szczególności przedłożoną przez dr Aleksandrę Nadolską monografię zatytułowaną „*Soft law w regulacji rynku finansowego w Polsce: rekomendacje, wytyczne i lista ostrzeżeń publicznych KNF*”, Wydawnictwo C.H.Beck, ISBN 978-83-8235-059-3, Warszawa 2021, ss. 313, wyrażam przekonanie, że

zarówno przedstawiona do recenzji rozprawa habilitacyjna, jak i pozostały dorobek naukowy, spełniają kryteria określone w art. 219 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (tekst jedn. Dz. U. z 2022 r., poz. 574 ze zm.) – to jest wnoszą znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauki prawne, uzasadniając tym samym podjęcie dalszych czynności w przewodzie habilitacyjnym, zmierzającym do nadania Pani doktor Aleksandrze Nadolskiej stopnia naukowego doktora habilitowanego.

prof. dr hab. Magdalena Fedorowicz

Prof. dr hab. Magdalena Fedorowicz,
Zakład Prawa Finansowego
Wydział Prawa i administracji UAM
W Poznaniu

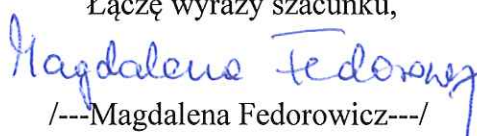
Poznań, dnia 29 września 2022 r.

Szanowny Pan
Prof. UG dr hab. Piotr Jerzy Uziębło
Przewodniczący Rady Dyscypliny
Nauki Prawne
Uniwersytetu Gdańskiego

Szanowny Panie Profesorze,

w załączeniu uprzejmie przesyłam sporządzoną recenzję osiągnięć naukowych oraz aktywności naukowej dr Aleksandry Nadolskiej w związku z ubieganiem się o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego.

Łączę wyrazy szacunku,

/---Magdalena Fedorowicz---/

Załącznik:

recenzja osiągnięć naukowych oraz aktywności naukowej dr Aleksandry Nadolskiej sporządzona w związku z ubieganiem się o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego